	<p style="text-align: center;">Nationella Nätverket för Samordningsförbund</p>	<p style="text-align: right;">Kontaktinfo</p>
		<p style="text-align: right;">DATUM 2014-08-18</p>

Bakgrund till lokala workshops

Hur vet vi att det blir bättre?

-Framtagande av mätbara mått för indikatorer inom den finansiella samordningen

Samordningsförbunden är en juridiskt självständiga myndigheter som har till uppgift att genom finansiell samverkan inom rehabiliteringsområdet ge Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt enskilda landsting och kommuner möjlighet att samordna sina insatser. Samverkan mellan fyra myndigheter har varit möjlig sedan "Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser" trädde i kraft den 1 januari 2004. Utöver att finansiera och stötta olika samverkansinsatser har förbunden också till uppgift att följa upp och utvärdera verksamheten.

Bakgrund

Sedan hösten 2012 har tre samordningsförbund (Norra Västmanlands, Huddinge/Botkyrka/Salem och Östra Östergötland) samarbetat för att ta fram ett antal process- och effektindikatorer för framgångsrik samverkan i syfte att mäta i vilken utsträckning de uppnår de mål som är uppsatta för deras verksamhet. Ett 15-tal förbund samt NNS (Nationella Nätverket för Samordningsförbund) har intresserat sig för frågan och ingår nu i ett nätverk för att utveckla uppföljnings- och utvärderingsmodeller av samverkansinsatser.

Bakgrunden till samarbetet mellan de tre förbunden är en likartad strategisk inriktning i sitt arbete, s.k. integrerad samverkan¹. Med detta avses att samverkan har integrerats i den ordinarie verksamheten och gått från projektform till att vara en löpande och naturlig del av verksamheternas arbete med arbetslivsinriktad rehabilitering.

För att motivera detta långsiktigt åtagande krävs ofta evidens för att denna form av samverkan är effektiv. Effektivitet är dock ett relativt begrepp. Det kan relateras till en mängd olika utfallsmål som de inblandade organisationerna satt upp. Indikatorer som på olika sätt mäter utfallen av processen har sammanställts och sorterats fram i den nedan beskrivna processen som effektindikatorer.

Inventering av process- och effektindikatorer

De tre samordningsförbunden tog tidigt i processen kontakt med och etablerade samarbete med professor Berth Danermark vid Örebro Universitet. Samarbetet mynnade ut i förslaget att inventera relevanta process- och effektindikatorer inom fyra olika områden:

- deltagarperspektivet,
- personal/medarbetarperspektivet,
- organisationsperspektivet samt
- samhällsperspektivet.

¹ Integrerad samverkan¹ är en vedertagen samverkansstrategi som skiljer sig från projektstrategin. Utmärkande för denna strategi är siktet på långsiktiga insatser, under ständig förändring, för individer med gemensam ledning/styrning som utgår från individens behov. Strategin är nära besläktad med ansatser som personcentrerad vård och individanpassade välfärdslösningar. Strategin har stöd av WHO, EU kommissionen, och ett antal regeringar i västvärlden som ett sätt att möta organiseringen av välfärdstjänster runt utsatta barn, psykisk ohälsa och multistjuka äldre, och andra heterogena målgrupper känsliga för brister i samverkan mellan flera aktörer.

Ett viktigt underlag för framtagandet av indikatorerna har varit de ramberättelser som respektive Samordningsförbund tagit fram för att beskriva hur man ändrat sin strategi för att gå från "projektande" till integrerad samverkan. Övriga källor vid framtagandet av indikatorerna har varit: kollegor från andra Samordningsförbund, bloggar, konferenser, nätverksträffar, forskning samt lokala källor från vardera av de tre aktuella förbunden. Genom detta arbete identifierades 97 processindikatorer respektive 40 effektindikatorer.

Dessa indikatorer har sedan, under en så kallad konsensuskonferens² reduceras till ett protokoll med 15 kärnindikatorer som vilka ska kunna användas som underlag för att mäta om integrerad samverkan innebär en förbättring jämfört med "projektande" i arbetssätt respektive utfall för de inblandade parterna.

Nästa steg; utarbeta mått för att göra indikatorerna mätbara

För att möjliggöra praktisk användning av indikatorerna planeras en fortsättning av processen där sakkunniga ska utses för att göra kärnindikatorerna mätbara. Vår förhoppning är att det fortsatta arbetet, som involverar fler förbund än de tre som tagit initiativ till konsensuskonferensen, kommer att kunna bedrivas med stöd från NNS och Socialdepartementet³ och i samarbete med Örebro Universitet.

Projektet vill ha in så många förslag som möjligt på mått kopplade till de kärnindikatorer som har jobbat fram. Detta kommer att göras genom en webenkät (under oktober 2014) för att fånga respondenter/experters på lokal och nationell nivå som kan bidra med underlag för nästa steg i projektet. Målet med projektet är att till årets slut presentera ett färdigt protokoll med indikatorer, beskrivningar av dem, utarbetade mått och källor som kan användas. Syftet med detta arbete är således:

Att under 2014, ta fram mått (enskilda mått eller kombinationer av mått, kvalitativa och/eller kvantitativa mått) för varje kärnindikator.

Webenkäten kommer att föregås av lokala seminarier/workshops (under september 2014) där det finns möjlighet att få svar på frågor, sätta indikatorerna i ett bredare sammanhang och säkra upp lokalt engagemang och en bra svarsfrekvens när webenkäten väl har skickats ut.

Då arbetet med att ta fram mått för kärnindikatorerna är genomfört planeras en implementering/testande av indikatorer i skarp drift (troligtvis under 2015). Detta för att kunna svara på frågor, sätta indikatorerna i ett bredare sammanhang men också för att säkra upp lokalt.

Projektet i ett längre och större sammanhang

Att ta fram verktyg för utvärdering inom den finansiella samordningen är en utmaning. Komplexiteten är hög dels p.g.a. att de olika samordningsförbunden utgår från en lokal anpassning av sin verksamhet, strategi och utvärderingsmodell. Det är också komplext eftersom det till sin natur är mångfacetterad och flera aktörer är både inblandade och dessutom aktiva på olika sätt med olika utgångspunkter, synsätt och mål. Med detta avses inte bara samordningsförbunden själva, utan även dess ägare, enskilda kommuner,

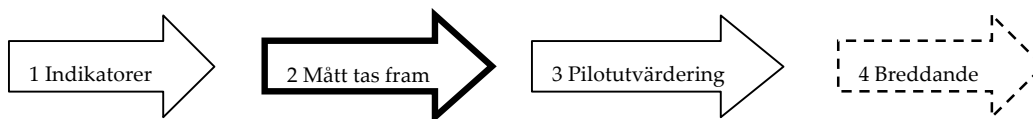
² Konsensuskonferensen samlade politiker, chefer, medarbetare, deltagare och representanter från forskning och brukarorganisationer och syftade till att ta fram ett protokoll med de mest relevanta indikatorerna. Omröstnings-processen, som huvudsakligen följer Delphimetoden, går ut på att de indikatorer som får flest röster går vidare till nästa röstningstillfälle medan de som får få röster sorteras ut. Mellan varje omröstning genomförs gruppvisa diskussioner om de kvarvarande indikatorerna.

³ Ansökan från NNS till Socialdepartementet om medel för att utarbeta mått till indikatorerna är inskickad i juni 2014 och svar väntas 28 augusti 2014.

landsting/regioner, Arbeförmedlingen och Försäkringskassan. Läggs därtill andra intressenter som Socialstyrelsen, Inspektionen för social försäkringen (ISF), olika universitet/högskolor, utvärderingskonsulter och brukarorganisationer. Att ta fram en legitim och användbar gemensam utvärderingsmodell tar tid och kräver ett metodiskt tillvägagångssätt som tar hänsyn till, och faktiskt bejakar, mångfalden av perspektiv men även de väntade och oväntade konsekvenser av en ny och unik lagstiftning i välfärdsområdet som lagen om finansiell samordning är ett exempel på.

I ett tidssammanhang bör det förtydligas att detta projekt är att betrakta som steg två i en längre process. Steg ett har ansvarats av initiativtagarna, de tre tidigare nämnda samordningsförbunden, och framtagandet av kärnindikatorer för integrerad samverkan. Nästa steg handlar om ta fram mått till dessa indikatorer samtidigt som stödet utvecklas från de nationella aktörerna (NNS och Nationella Rådet) och att arbetet breddas lokalt. Steg tre, efter detta projekt, handlar om en pilotstudie då indikatorerna med sina utvecklade mått används i skarpt läge fram till att den första utvärderingen presenteras. Stegen därefter handlar om fortsatt lärande, en ökad tillämpning och användande. Möjligheten att jämföra data över tid, mellan förbund och redovisning nationellt kan få helt nya förutsättningar.

Nedanstående bild överskådliggör projektets del (steg 2):

Kontakt

Huvudansvaret för projektet ligger på Föreningen Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) och dess styrelse. Projektledare för projektet är utvecklare Jonas Wells som arbetar för NNS.

Kontaktuppgifter: Epost jonas.wells@nnsfinsam.se, tel 0706-38 06 17, postadress c/o Södra Dalarnas Samordningsförbund, Industrigatan 11, 774 81 AVESTA. Projektet har också ett tydligt stöd från Nationella Rådet. Kontaktperson från rådets arbetsgrupp är Johanna Jupiter, epost: johanna.jupiter@socialstyrelsen.se.

Tider för lokala workshops:

Datum	Plats	Område	Kontaktperson
17/9		Karlstad	Jonas Wells
19/9		Kalmar	Peter Johansson
24/9 kl. 13.00	Linköping	Östergötland	Peter Johansson
25/9	Skellefteå	Västerbotten	Jonas Wells
29/9	Avesta	Dalarna	Jonas Wells
30/9 e.m.	Huddinge	Stockholm	Elin Asplund
30/9 f.m. alt. 1/10 e.m.	webseminarium		Jonas Wells
2/10		Göteborg	Jonas Wells

Protokoll över framtagna kärnindikatorer

De kärnindikatorer som röstades fram under konsensuskonferensen var:

Processindikatorer

- 1. Deltagare känner att de insatser som erbjuds är organiserade runt deras behov** (personcentrerade) (Jämfört med tidigare insatser är deltagare delaktiga i rekryteringen, planeringen, genomförande och uppföljningen av de insatser som erbjuds i högre grad än förut)
- 2. Deltagarna upplever ökat inflytande över rehabiliteringsprocessen** (deltagaren är involverad i diskussioner och beslut i rehabiliteringsarbetet i den grad som deltagare vill vara delaktiga)
- 3. En möjlighet att låta rehabiliteringsprocessen få ta den tid som behövs utifrån varje persons förutsättningar** (tid i insats bestäms slutgiltigt av myndigheterna/insatsen men att individen har möjlighet att påverka beslutet)
- 4. Deltagare upplever i högre grad än förut att det finns någon som håller samman och stödjer den enskildes samordnade rehabiliteringsprocess** (exempelvis att individen kan peka ut en tydlig kontaktperson/samordnare/lots som stödjer deltagaren i kontakterna mot flera myndigheter)
- 5. Deltagaren upplever att den kan hantera egna symtom och funktionshinder samt att den har fått, i högre grad än förut, stöd från myndigheterna i att leva med detta.**
- 6. När deltagaren avslutas i en samordnad rehabiliteringstjänst upplever deltagaren, i större grad än förut, att det finns en planering/tjänster som tar vid och att de leverades utan onödig dröjsmål.**
- 7. Det utvecklas mått som mäter stegförflyttning närmare arbetsmarknaden/egen försörjning och där individen är med i arbetet.**
- 8. Personalen upplever att andra medarbetare/professionella i andra myndigheter respekterar deras kunskap, roller och arbetssätt.**
- 9. Att det systematiskt, mer än förut, tillvaratas erfarenheter, kunskaper och synpunkter såväl från enskilda deltagare/brukare och från brukarorganisationer eller grupper av deltagare** (dessa erfarenheter, kunskaper och synpunkter är grundläggande för förändringar i verksamheten i allt högre grad)
- 10. Samordnade insatser inkluderar i högre grad än förut även andra aktörer i samhället, företag, ideella krafter och föreningsliv i det löpande arbetet på ett strukturerat sätt** (idén om samordningsförbund/integrerad samverkan bygger på att parterna mobiliserar alla tänkbara resurser som kan vara användbara för en persons rehabilitering. I detta ingår inte bara myndigheters arbete utan även andra resurser från andra delar av samhället)

Effektindikatorer

- 11. Effekter för deltagare som kommer ur de samordnade insatserna är hållbara och säkra över tid.**
- 12. En struktur har skapats vars huvuduppgifter är att strategiskt initiera, upprätthålla och underhålla relationer** (pekar på förantagande om integrerad samverkan att det är viktigt att hantera och utveckla relationer mellan myndigheter/organisationer och deltagare samt andra aktörer)
- 13. Samordnad verksamhet präglas i högre utsträckning av sektorsövergripande arbetssätt och synsätt.**
- 14. Det finns en klar och tydlig strategi för uppföljning och utvärdering av myndighetsgemensamma insatser** (förankrad på ledningsnivå och under ständig förbättring)
- 15. Insikter från samverkan (med stöd av samordningsförbund) leder till att nya typer av förebyggande insatser utvecklas så att behov av samordnad rehabilitering inte behöver bli aktuellt om individer fångas upp mycket tidigare och på ett annorlunda sätt** (en ringar-på-vatten effekt där samverkanstrategin påverkar tänkande och organisering i andra delar av huvudmännens ansvarsområden)